

werden ze daarvoor, wanneer de goederen op tijd verkocht werden, terstond gedebiteerd, waardoor de ware voorraden in de kas niet met de boeken overeenstemden. [fol. 1664] De Hoge Regering was er ook ontevreden over dat de negotieboeken over 1763/64 half mei 1765 nog niet gereed waren, maar dat is wel begrijpelijk daar administrateur Bosman het rapport van de gecommiteerden die de generale overdracht met de boeken vergeleken, pas eind augustus 1764 had ontvangen. Bovendien was het boek van de kleine kas niet in orde en had hij het druk gehad met het lossen en laden van de schepen, met het rondgaan langs de drukkers en wevers en was hij ook nog ziek geweest. De negotieboeken waren nu in evenwicht gebracht en zouden spoedig na het verzenden van de brieven van 19 mei 1765 gereed zijn. Maar er kan evenwel geen verslag over 1763/64 gedaan worden en een bericht over de deserteurs wordt ook nog afgewacht. Het protest tegen de gewelddadigheden van de Engelsen te Surat in de zaak van Matthijs Klinckaart, dat bij het besluit van 19 juni 1764 was gevoegd, is nog niet verzonden. Verleden jaar is er al op aangedrongen dit bij een goede gelegenheid werkelijk te doen. [fol. 1665] Klinckaart is bij verstek verbannen en dit vonnis van de Raad van Justitie is door de directeur met enige opmerkingen goedgekeurd. Na de verbreking van het kartel zijn er van mei 1763 tot mei 1765 79 manschappen gedeserteerd en, sinds de heren van het kasteel als dienaren van de mogul en van de Engelsen optreden, is niemand van hen teruggekomen. Op grond van de bewering van Klinckaart voeren ze zeer slim aan dat de Compagnie het kartel heeft gebroken. Er wordt meer geloof gehecht aan de verklaring van twee van hun ronselaars dat er volk van de Engelsen wordt weggelokt, dan aan het woord van eer en de beëdigde verklaring van het bestuur dat dit niet waar is. Men kan niet anders dan een herstel uit Europa afwachten, zeker daar de Engelsen betere gagie en kostgelden betalen. Maar men moet geen kans laten lopen om deserteurs van Britse schepen die geen dienaren van het kasteel, of de vloot van de Hindoestaanse vorst zijn, aan te nemen. Van de militairen die het afgelopen jaar uit Ceylon kwamen, liepen er direct, of kort na aankomst, al twee over. [fol. 1666] Het is goedgekeurd dat de overigen weer aan boord zijn genomen, die op Ceylon goed gebruikt kunnen worden. Het protest van het bestuur aan gouverneur en raad te Bombay, waarvan in de generale missive van 20 oktober 1765 reeds melding is gemaakt en dat Heren XVII in kopie is toegezonden met het lang uitgebleven antwoord daarop, is goedgekeurd. In de geheime brief van 19 augustus 1765 is uitgelegd waarom daarop voorlopig niet werd geantwoord. Daarin staat ook hoe het Engelse opperhoofd te Surat Thomas Hodges uit particulier belang probeert de Compagnie een poets te bakken. Men hoopt dat dit de goedkeuring van Heren XVII verwerft en dat de kostbare privileges van de Compagnie niet door de machinaties van één persoon, namelijk Matthijs Klinckaart, in gevaar komen. [fol. 1667] Zoals ook Heren XVII in hun generale missive van 10 oktober 1764 aangeven, is het bestuur opgedragen een goede verstandhouding met de Engelsen te onderhouden en de vriendschap niet in gevaar te brengen. Het bestuur heeft dit bevel opgevolgd. Maar een voorzichtig doch ernstig optreden blijft wenselijk.)

En afwagten wat 'er nog komen zal van het slinks bedrijf van eenen onder Engelsen protexie staanden Fransen koopman Boucard die, een pretensie op den oud directeur Drabbe van f 6.669,- hebbende, goed vond om bij publique vendutie van den laatsten zijn inboel voor omtrent zoo veel aan goederen te koopen en daar, met schending van de publicque trouwe en tot prejuditie van de meede crediteuren, zigzelve uyt te betaalen, ronduyt verklarende de vendupenningen niet te willen uytkeeren. Waarover ons ministerie zich al een en andermaal aan Mr. Hodges g'adresseerd heeft, dog waarin geruymen tijd na dato niet verder gevorderd was, als dat hij Engels opperhoofd daarover met onzen directeur zoude komen aboucheeren, terwijl hem Boucard een reekening bij de negotieboeken ten faveure van den vendumeester (zijnde naar usantie den soldijboekhouder in den directie) gegeven is.

Fol. 1667r-1668r.

(De betrekkingen met de stadsregenten zijn goed, maar de gouverneur van Amadabad wees de verzoeken om zich daar weer te mogen vestigen beleefd van de hand. Ter wille van